

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 " "
Negyedévre — — — — — 2 " "
MÉG JELENIK MINDEN SZOMBATON.

Békenap.

Gyulafehérvár, 1915. febr. 7.

Béke, te áldott béke fohászokodunk ma, jöjj el hozzánk ismét és terjeszd ki palástodat mindnyájunkra, akiket sújt az Isten büntető keze a háborúnak kimondhatatlan kinjaival. Te utánad vágyakozunk, érted küzdünk és ma érted imádkozunk egy szívvel — egy lélekkel mindnyájan, akiket ennek a vén Európának hátán az Egyház homlokra rakta Krisztusnak édes igáját. Mindnyájan; magyar, német, osztrák, angol, orosz, francia, mindnyájan, akik katolikusoknak valljuk magunkat, egyesítjük ma esdeklésünket, hogy közös erővel lehozzunk téged az égből: Jézus jóságos szívéből.

Mióta itt hagyta földrészünket, szenvedés és megpróbáltatás az életünk. Azóta nincs nyugalomunk, örökös remegésben és aggodásban, könnyek és fájdalom közepette töltjük napjainkat. Napról-napra, óráról-órára újabb és újabb veszélyek fenyegetnek. Kedveseink: apánk,

anyánk, testvérünk, rokonaink, jóbarátaink elhullnak a harcok véres mezején és jeltelen sírokban várják az örök Bíró ítéletét. Letarolt mezők, rombadőlt falvak, felégetett városok jelzik, hogy te áldott béke elszállottal tőlünk.

Megérdemeltük, — elismerjük — hogy az Úr sújtson bennünket, mert mikor a béke verőfénye sütött le reánk, nem becsültük meg azt a már csak álmainkban élő boldog időt.

Dölyfős szívvel lekicsinyeltük egymást, nagyravágyók, élvezethajhászok voltunk, a szegény számára csak ritkán volt irgalmas szavunk, és nyitott erszényünk, a kinlódó beteget — nyomorúságban hagytuk selymődni és nem kötöttük be nyitva álló sebét. Rosszak voltunk és nem akartunk megjavulni. De most meg akarunk javulni, szívünk-ből kitépjük a gonoszság csirait és összejöttünk ma a Szentatyá, a lelkek fejedelmének hívó szavára a nagyvárosok égbe nyúló katedrálisaiiban és a kicsiny falvak egyszerű istenházaiban, hogy bűnbánatot tartsunk és ünnepélyesen megengeszteljünk Téged, jóságos Urunk.

Összejöttünk, mint az atya gyermekei és kérünk Urunk: vedd el haragod ostorát rólunk! Azon leszünk, hogy az Úr adta béke alatt megvalósítsuk a te szent akaratodat magunkban és körülöttünk.

Magyar testvéreim! jertek ma az Isten szt. csarnokaiba és szíveteknek, lelketeknek minden érzelmével ostromoljátok meg az Eget, hogy adjon békét, melyet a világ nem adhat. Ne legyen ma közöttünk senki, aki ne borulna térdre az Úr zsámolyánál és nemcsak szóval és érzellemmel, hanem tettel és cselekedettel is ne essene a békéért! Mi nagy bizalommal imádkozhatunk testvéreim, mert mi nem bántottunk senkit. Csak ezt a kis országot akarjuk boldognak látni, azért fogtunk fegyvert. A békét és boldogságot bizalommal kérhetjük és hihetjük, hogy megadja nekünk a könyörülő Isten!

Használjunk hadisegély postabélyeget!

Kirándulások Londonból.

Irta: Ádám Éva.

Folytassuk a bolyongást az ellenséges földjén. Lássuk Albion népének emlékeit, érdekességeit.

Királyok útján megyek: Londonból Windsorba. 34 kmtr. hosszú ez az út és véges-végig aszfalt! Angol királyok autója száguldoz itt gyakorta, vagy büszke mének, fejedelmi hintókat röpitenek a windsori országúton. Szegény királyi, Ferenc Ferdinánd és a te fehér asszonyod ugyanezen az uton mentetek még csak egy éve sínes!

Szakadó záporban csak egy rohan velünk az autó s pár perc alatt a királyok útján s mellette a réteken gyors tavak képződnek. Azért mondom el ezt, hogy hozzátehessem: ennek dacára ott a vizes réten, zuhogó esőben, mintha a legbájosabb tavaszi délután volna, úgy játszó a football az angol ifjak. Érdekes! Olyan ez a windsori várkastély, amely pazar fényvel látta

vendégül pár hónap előtt a Monarchia trónörökösét, mintha büszke királyi sasok megközelíthetetlen fészke volna. Sokban emlékezett a Towerre, de nem oly bús. Inkább fenséges nagyszabású és regényes és fog születni író, ki megálmodja e várfalak költészetét.

Régi, gögös angol királyok még büszkébb vára Windsor s a nagy királyi asszony, Viktoria különösképpen szeretett itt lakni. A várornyából szétnézni gyönyörű dolog! A Windsor Castelnak a színjátéka a legszebb! Milyen szép összhangban hagyta rajta emlékül, minden tovatűnt századé a maga nyomát! Minden régi várnak megnézem a színhatását. Mindig más és más!

Ugy mondják, minden létező kir. vár között legnagyobb a Windsor Castel. Parkjához egy 5 kmtr. hosszú egyenes, százas, lombos fásor vezet s a vár erkélyekről az angol falvak egész csoportja látszik.

A vártermek belseje? Mint a többi! Királyok izlésének, rangjának, hatalmának, gazdagságának megfelelő. Művészet minden-

ben. A vár kápolnája híres alkotás, azonkívül is minden teremben világhíres dolgok. A sok kincs között említésre érdemes furcsaság, hogy a termék parketje néhol nyárs-polgáriasan kopot régi, türedezett.

Maga Windsor 22 ezer lakósu kis város és szerényen húzódik meg lapos kis házaival a vár alatt. Egy udvari fogattal a vár kapujában találkozunk. Az ilyesemből akárhányszor láttunk már, mégis megfordulunk utána.

Irtózatos eső szakadt ránk s míg az árvízben szaladva postaszekrényt keresek az utcában, hogy legkedvesebb emberemnek, megküldhessem a windsori vár képét, elvesztem az autómát és majdnem ott rekedek Windsorban. A sasok várából lejöve, elutazásunk előtt felkeressük a Sekszpir házat. Butorai, evőszékzei, írásai, úgy maradtak ott, amint a nagy ember hagyta. Mikor a fenséges Windsor Castel alján e két apró szobába lépünk: önkénytelenül összemérvük a földi nagyságokat. Sekszpir szelleme dadalmasan szál az Eduárdok emlékei fölött.

Windsorból hazajövet alaposan szem-

Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebbi egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Oberbauer A. utóda

Mit kérnek a katonák ?

Karácsonykor, a béke és szeretet ünnepe után töltünk tehetőleg iparkodunk örömet szerezni az értünk, a mi edes magyar hazánknak küzdő vitézeinké. Melegítőket, felszerelési cikkeket, ételnevelőket, dohányt, szivart, cigarettát, teát csokoládét és mindenféle jó és hasznos dolgokat össze csomagoltunk és elküldtük a mi szeretett katonáinknak, hogy bátorítsuk és kitartásra buzdítsuk őket ezáltal is. Eredményt sikerült elérnünk, mert ha rövid időre is, de mégis beloptuk szívükbe a karácsonyi örömeiket és boldogságukat. Számos lapot és levelet olvastam el, a melyek erről tesznek tanúságot.

Mindegyikben hálás köszönet a vett jökeért, rövid hírek, kérdézősködések az ott-hon történekről, de mindegyikben van egy meghatározó kérdés is: „Imádkozzatok, imádkozzatok értünk, hogy legyen erők és bátorságunk”.

„Kérem mondja meg . . . hogy a harcokért igen sokat kell imádkozni, mert ekkora ellenséget lehetetlen felülről jövő segítség nélkül legyőzni”. „Az ajándékok mind mind jók és kedvesek voltak, de a legjobb mégis az, hogy imádkozzatok értünk, hogy kitarthassunk egész a győzelemig”. „Ma éjjel ismét volt istentisztelet: a sáncokban győntünk, a sz. mise és a sz. áldozás pedig egy düledező ház fala mögött volt. A tüzérség heves lövöldözése hozzánk hallatszott. Boldog nap! Ilyenkor minden jobban megy, a sok nélkülözés elviselhetőbbek, a sok vesztély kissébbnek tűnik fel, mint máskor. Ha a szívünkben van az isteni Üdvözítő sokkal bátrabbak, sokkal halálra szántabbak vagyunk, mint máskor. De mily kevés ilyen boldog napunk van, azért kedvesem neked kell értünk sz. misét hallgatnod, és áldoznod. Te mily könnyen megteheted! Az Úr, a legfőbb hadvezér a mi javunkra fordítja és megsegít bennünket, ha éreztünk teszed!”

Kinél találhatnánk siket fülekre ezek a szívből jövő kérések? Azért imádkozzunk ami hős seregünkért! Hazafüli kötelességünk buzgó és kitartóan imádkozni, sz. misét hallgatni és az Úr asztalához járulni katonáinkért, bátorságukért kitartásukért és az elkövetkezendő békéért!

ügyre veszük London külvárosát. Az utcák kisváros módjára befásítva, a gyermekek könnyes táskáikkal sietnek. Virágos kis kertek, egy családok házak mindenfelé s az egész fölött, a vihar után tiszta levegőben szappangyarak emelygős, fojtogató, erős illata. Talán csak ez árulja el, hogy Londonban vagyunk, oly kisvárosias virágos, békés e városunk.

Milyen más ut az ott a Themze partján Greenwich felé! Világhíres, szegény, százsor megírt, hírhedt londoni negyedek, üvöltöző, piszkos, lármas gyermek hadával sötét büneivel, a Themze alatt megünnel át sívöltő léghuzambam, kegyetlen hidegben s előttünk áll a zöldelő rétek parkja, hol Greenwich népe, apraja, nagyja heverész százával. Nem tiltja senki, hiszen és az igazi pihenés. Az már egyenesen komikus, hogy nekikora népelemmel tud pihenni az anglus! A csillagvizsgáló ott fenn áll a hegyen. Alaposan kiizzadunk, míg oda jutunk! De aztán büszkén állunk a délkörön s szeretnők öránkat a világot kormányozó órához hasonlítani, de senkise igazodik el a földgömbösrü hatalmas óra sok mutatóján.

A kormány a lisztuzsorások ellen.

A kormány erélyes lépésre szánta el magát. Rendeletet adott ki a lisztuzsorások ellen és ez a szigorú rendelkezés, ha a rendőrhatalóságok megfelelően fogják alkalmazni, talán lehetővé teszi, hogy meggátoljanak és megtoroljanak a jövőben minden olyan visszaélést, amelylyel az utóbbi hetekben valóságos fellázították a fogyasztó közönséget.

Ismeretjük a rendeletet az alábbiakban: A hivatalos lap mai száma közli gróf Tisza István miniszterelnöknek az összkormány nevében kiadott 422—1915. M. E. sz. rendeletét az összes liszt-fajokból meglévő készleteknek lefoglalásáról, valamint a lisztmezők eladásá körül tapasztalt visszaélések megtorlása tárgyában.

A rendelet a háború esetre szóló kivételes törvény és az azt kiegészítő 1914: L. t.-cikk megfelelő szakaszai alapján elrendeli, hogy a gabonaneműk lefoglalására vonatkozólag kiadott kormányintézkedések a mai naptól kezdve kiterjesztessenek a buzára, tengeri-, burgonya- és rizslisztből meglévő készleteknek bejelentésére, feltárására és az országos gazdasági bizottság részére való átengedésére.

Ez intézkedés következtében máttól kezdve nyilvántartják és hatóság ellenőrzés alá veszik az országban lévő összes liszt-készleteket és földmívelésügyi miniszter fel van jogosítva bármilyen pillanatban bárhol található liszt-készletet lefoglaltatni.

A kormányrendelet második szakasza kimondja, hogy aki gabonaneműt vagy lisztet a követelhető legmagasabb árnál magasabb árat vagy a legmagasabb áron felül ebbe beszámítandó bármilyen mellékszolgáltatást követel, elfogad, adat vagy ígéret, a maga vagy harmadik személy javára, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással, valamint 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Ugyanígy büntetendő az is, aki akár szándékosan, akár a köteles gondosság el-

A csillagvizsgálóból a föld minden részébe naponta kétszer jelzik az időt.

Most már, hogy a délkörön is állunk, szentül hittük, hogy boldogabbak vagyunk s vígan autozunk London felé.

Ha már benne vagyunk a kirándulásokban, hajóra szállunk. A Londoni kikötő az semmi. Én úgy találtam utazásaim alatt, hogy Európa legnagyobb szabású kikötője a hamburgi.

Nos, a Themzén unalmas kis utat tettem. Egy napba került s alig láttam egyebet regattista versenyeknél.

Fenséges nagyságban látom a parlament épületét. A westminsteri apátság közelében áll az angolok háza. Komoly got stílus alkotás. 1840-ben épült. Összesen 1100 szobája van és 11 udvara. A folyósói 3 angol mérföldet tesznek ki és kerek számban 100 ide-oda vezető lépcsőzete van. Tájékozatásul elég ennyi. Ebben a gyönyörű, fenséges épületben sohase hoztak még oly igazságtalan és lelketlen határozatot, mint mikor ellenük a hadjáratot kimondták.

Hajónk élete vidám. Japán szinészek utaznak velünk és sokáig nézem sárga kis,

mulasztásával bármely módon közreműködik abban, hogy az árusítással megbízott alkalmazottja, vagy az eladást közvetítő más személy a gabonaneműért vagy a lisztért követelhető legmagasabb árak megállapított korlátozását kijátsza vagy meghiusítsa, vagy aki bárkinek e korlátozás kijátszására vagy meghiusítására irányuló eljárást bármely módon elősegíti vagy eltűkölja.

A megtorló intézkedés módját ad az összes rendőrhatalóságoknak, hogy a legmesszebb menő hatáskörben nyomozhassák ki azokat a személyeket, akik mint ügynökök, meghatalmazottak, bizalmi személyek, vagy mint ugynevezett barátok lépnek föl a kereskedőkkel szemben és lisztet kínálnak, ha a kereskedő bizonyos árdrágító feltételek teljesítésébe hajlandó belemenni.

A rendelet Jan. 30. napon lépést életbe.

Hogyan bántak német nőkkel Franciaországban?

F. M. kisasszony következőleg beszéli el franciaországi élményeit a háború kitörése után a Salzburger Chronikba:

A háború kitörésekor La Berliésben voltam. Ardenne hegyei között uraságom várában nevelőnői állásban. Először azt mondták, hogy maradhatunk, hirtelen azonban jött a parancs, hogy 24 óra alatt hagyjam el a helyiséget. Augusztus 3-án, hetfőn Párisba érkeztem és tudakozódtam, hogy juthnék-e vissza Ausztriába? Azt mondták nekem, hogy nincs most vonatközlekedés és nekem a rendőrhivatalhoz kell mennem. Ott már annyi külföldi szorongott, hogy lehetetlenség volt bejutnom. Másnap már kora reggel 5 órakor jelentkeztem. A rendőrtisztviselő letartóztatott engem is, mint minden német és osztrákot, csendőrök vezettek el, minket bezártak, az urakat pedig egy szűk téren zsúfolták össze. Senkisémet kapott emi. Éjjel előtt félórával azzal a szigorú parancsal bocsátottak el, hogy másnap újból jelenjünk meg, hogy kapjunk aztán igazolványt és valahol elszállásoljanak. Mikor nekem kiállították az igazolványt, azt mondta németül az egyik hiva-

melankolikus arcukat és azt gondolem, vajjon ennek a népnek, multja-e vagy jövője lesz nagyobb? Amott az „Üdv hadsereg” furesa kalapos lányai, kiket Skandináviában láttam életemben először.

A mi Dunánk szélesebb, partja szebb, mint a Themze, de emez magánhordja a kereskedelmi jeleget. Szép parkok, erdők látszanak a vízről. Amott a templomban Moore Tamás sírhelye, tovább a londoni ések csodás, mély, erdőszerű, csöndes kertje és lakása. Regatta gyarak itt is, ott is. Cambridgei diákok. A víz keskeny, de a jelzés szerint mélysége 7—8 mtr. és tengerszerűen megvan apálya és dagálya, mit ipari célokra értékesítenek.

Igy érünk Richmond városkába, mely-parkját 4 ezer hold! — I. Károly angol király alkotta s ma is csodájára jár az idegen, a bennszülött londoni pedig itt tölti szabad idejét. Másik nevezetessége e városnak: Thomsen költő sírja.

Ujra hajóra szállunk, hol majdnem lekéstem egy udvariaskodó szerecsen szolgálta miatt.

Folytatjuk;

talnok: „Tudja Ön, én Önt letartóztathatom, ha nekem tetszik.” Csak kis kézi podgyaszt vihettünk magunkkal. A többi utánunk küldték. De én még semmit sem kaptam meg. Körülbelül 1000 németet és osztrákot szállítottak velem együtt marhakocsikon Flers-be, Normandiába. Egy-egy kocsiiban negyven-ötvenen voltunk. A rossz időjárás miatt be kellett zárni a kocsikat, az egész úton semmit sem kaptunk enni. Szerencsémre az első szállításhoz voltam és Flers-ben, hol a rendőrség már várt reánk, a többi nővel és gyermekekkel egy papnevelő intézetbe helyeztek el, hol a házfőnök a legszeretelméletőbben fogadott, atyailag vigasztalt és nagy utánjárással gondunkat viselte. Akiket iskolákban szállásoltak el, nem volt olyan jó dolguk. A férfiakat még feleségeiktől és gyermekeiktől is elválasztották. Egy hónapig voltunk a papnevelőben és megnyugodtunk sorsunkban, mert jól volt dolgunk.

Egyik nap megjelent egy tiszt. Retentően pattagott és kiabált, úgy hogy a gyermekek sírásra fakadtak. Parancsolta, hogy rögtön szedjük össze sátorfáinkat, mert sebesültek jönnek. A házfőnök vigasztalt és megígérte, hogy erejéhez képest pártunkat fogja. Ekkor már jöttek is a sebesültek, mintegy ezren és mivel semmisen volt előkészítve, magunk végeztük nagy odaadással a samaritánus szolgálatot. Aztán gyülekeztünk a kertben. Itt hallottuk a lakosság üvöltését, kiabálását és csúfolódását: „Röpítsük a légbe pereputyostól ezeket a kutyákat!” Egészen elesüggedtünk. Némi idő múlva jött a polgármester; azt mondta, hogy a nép most nyugodtabb és minket, kik csomagait kezében hordva, erős katonai őrizet alatt hosszas kerülő utakon egy talán órányira fekvő helységbe visznek. Az utcai gyerkőcök alávaló módon gyaláztak, sőt még a papok is, kik azért kísértek, hogy védienek minket. Egy raktárban leltünk szállást, de a pusztá földön kellett hálunk, semmit sem kaptunk enni és csak egy kis udvarra volt szabad kimenünk. A tiszt jelentette nekünk, hogy jó napunk lejárt, hogy nagyon szigorú rendeletek jöttek, miszerint minket Algierba (Áfrikába) visznek és hogy minden pillanatban készen kell lennünk az elutazásra. De a távozás késett, mert a nép nagyon izgatott volt.

Nagy vigasztalásunkra szolgált a házfőnök látogatása, ki azonban jelezte, hogy nehéz napok várnak reánk. Végre mégis megengedték, hogy drága pénzen élelmi szereket vásároljunk. Néhány nap múlva, mielőtt megérkeztünk, a pályaudvarra szállítottak, marhakocsikba raktak, anélkül, hogy tudtuk volna, hová visz útnak. A nagy hőség dacára teljesen zárva voltak a kocsik. A nagy állomásokon szuronyos katonák jártak körülöttünk, úgy, hogy a lakosság mindjárt ránk figyelt és a legdurvább módon gyalázott. 56 órai utazás után, élelmezés nélkül, a vasúti fővonal mellőzésével Franciaország északi részéből legdélibb részébe, Lourdesba jutottunk. Itt kellett maradnunk és Lourdes neve már maga is nagy vigasztalásunk volt sok szenvedésünkben.

Azt hittünk, hogy most már vége borzasztó utazásunknak és ki akartunk

szállni. De azt mondták: „Vissza!” Sok katona szállt ide s tova. Minden ház tulajdonosan tömve van. A nép nem tűr minket. Már sok sebesült van ott. Tovább mentünk Tarbes-ba, a Pyreneusok közé. Ott ugyanez a látvány. Tovább Lamenzanes-ba. Sokan már lebetegedtek közülünk, mindnyájan a végkimerülés határáig jutottunk. Egy vásárcsarnokban tölthettük éjszakát a földön, hol még szalma sem volt. Pénzért vásárolhattunk valamit: egy kis csésze kávé és kenyér nélkül a mi pénzünk szerint 35 fillérért, tojást, kenyeret, minden méregdrágán. Megosztottunk azokkal, kiknek semmijük sem volt, a közös sors már régen bensőleg egyesített egymással. Ez borzasztó éjszaka volt. A csarnokot rosszul zárták el, az eső patakokban ömlött alá, csipős hideg volt és mi csak úgy könnyedén, nyáriasan öltözködtünk. Egy nő nehéz beteg lett. Akik több pénzzel rendelkeztek, a helyiségben maradhattak, minket pedig másnap tovább szállítottak. Kiknek nem volt pénzük, egy darab kenyeret kaptak első étkezéshez, melyet Flerstől kezdve a Francia állam költségére osztottak.

Aki akar, 4-5 frankért nyomoruságos parasztszekereken utazhattak. Utunk célja a 20 km-nyire fekvő, lakatlan, az államtól elfoglalt *G a r a i s o n k o l o s t o r* volt, melynek fenntartására azonban semmisen történt és mely már csaknem romhoz hasonlított; belseje poros, piszkos és kiült-bedült. Csakhamar megbántam, hogy nem utaztam szekéren, mert nem sokára esni kezdett. Katonaszágtól kísérve egészen kimerülve megérkeztünk célunkhoz.

Csak most kezdődött el számunkra a szenvedés és gyötrődés igazi ideje. Az első éjjel újból nem volt elég szalmánk sem. Semmit sem készítettek elő a száműzöttek fogadására. Minket a tisztítás munkáira tartottak vissza, azonban az ezekhez szükséges dolgokat magunknak kellett vásárolni. A velünk való bánásmód leírására képtelen a toll. Minden szobában körülbelül 40-50 személy volt. Az első héten egyáltalán nem kaptunk semmi meleg ételt. Azután felállítottak két tábori üstöt, a leve azonban csaknem élvezhetetlen volt és eltelt két-három óra, míg mindenki a maga tál levesét megkapta. Délelőtt egy darab kenyér, este 5 órakor újból leves. Később a szabadban felállított kályhákban, melyeket az urak hoztak rendbe, kiki saját költségére jól főzhetett egyszerű dolgokat. Az árnyékszékek zárva voltak. Bocsanat, hogy említem. Az udvaron gödrök voltak vajva és ezek voltak az illemhelyek éjjel és nappal.

Mindnyájan katonás rendet tartottunk. Reggel 8 órakor volt a „napi parancs.” Mindnyájunknak sorakoznunk kellett és a névsorolvasásnál felelünk: „present” (jelen). A népies formáért, mely itt-ott kiszaladt szánon, szobafogsággal büntettek. A 8 napos, 14 napos szobafogság általában nagyon könnyen kijárt. Egy kilométernyi távolságon túl nem mehettünk, két óra múlva pontosan otthon kellett lennünk. Egy úr, ki egyszer messzibbre távozott, 14 napi fogságot kapott. A betegek orvosi kezelése mód nélkül felületes volt. Két férfi és két gyermek meghalt. Sohasem válhattunk ruhát, sokat szenvedtünk a fokozódó hidegtől s még hozzá

nagyon sokat esett. Már hetek multak a szabadulás reménye nélkül. A férfiaknak napszamos-munkát kellett végezniök, a nők a zárdát tisztogatták, ablakot és lépcsőt takarítottak stb. Ismételten jöttek új száműzött németek és osztrákok és velünk e helyen osztozkodtak a száműzéstényerén.

(Folytatjuk.)

Pápai rendelet

a béke vasárnapi ájtatosságra vonatkozólag.

Ó Szentsege, XV. Benedek pápa mely szomorúsággal látja annak a háborúnak borzalmait, mely mint féktelen szélvihar tört ki és most megszámlálhatatlan fiatal életet ragad magával az enyészetbe, családokat és városokat dönt legmélyebb gúzsba és a legvirágzóbb népeket létükben rendíti meg. A Szentatya azonban jól tudja, hogy az Úr Isten, aki fenytés által gyógyít és megbocsátás által fenntart, türelmes és alázatos szivek könyörgésével irgalomra indítható.

Azért hívja fel és inti sürgősen Ó Szentsege a papságot és a népet, hogy bűnbánati cselekedeteket végezzenek az Isten büntető szigorát kihívó bűnök megengesztelésére s ezennel meghagyja, hogy az egész katolikus világon alázatos szívvel könyörgő imák mondassanak az óhajtott békének az Isten irgalmasságától való kieszközölésére.

Ebből a célból elrendeli a Szentatya, hogy úgy a székesegyházban, mint az összes plebániák és zárdái templomokban február 7-én, Sexagesima-vasárnapon, az Európán kívüli egyházmegyeikben pedig március 21-én Fekete vasárnap templomi ájtatosságok tartassanak a következő sorrendben:

Reggel a konventális vagy plebániái mise után tétessék ki ünnepélyesen az Oltáriszentség és az incensatio után énekeltessek el az 50. zsoltár Miserere mei Deus. 1) a következő antiphonával: Da pacem, Domine, in diebus nostris, quia non est alius qui pugnet pro nobis nisi tu Deus noster, és a következő versszak és responsoriummal: Fiat pax in virtute tua, R. Et abundantia in turribus tuis, úgyszintén a békéért való könyörgéssel: Deus, a quo Sancta desideria . . . 2)

Az Oltáriszentség maradjon egész nap kitéve nyilvános imáadásra és kívánatos, hogy abban az iskolás gyermekek is megfelelő módon részt vegyenek.

Este, mielőtt a Szentsege betétetnek, elimádkozandó a szent Rózsafüzér, a mellékelt imával, melyet a Szentatya maga szerzett a békéért való könyörgésre. Azután énekeltessek el a Mindenszentek litániája³⁾ amint az a római Rituálének 1913-iki típus kiadásában a 40 órás Szentsegeimádnál elő van írva. Közvetlenül a litánia után énekelendő: Parce, Domine, parce populo tuo; ne in aeternum irascaris nobis azokkal a versszakokkal és könyörgésekkel, melyeket a római Rituale előírása szerint megpróbáltatások idején (in quacunquo tribulatione) énekelni szokás⁴⁾ és esatoltassék hozzá a békéért való könyörgés: Deus, a quo Sancta desideria . . . 5)

Az ájtatosság a szentségi áldással a szokásos módon fejeztessék be.

Hogy azonban az Úr a kegyelmeknek annál gazdagabb áldásait árássa, Ó Szentsege buzdítja a hiveket, hogy járuljanak ez alkalommal a türelmes szentségéhez és az

Oltáriszentséget magukhoz vegyék. A Szent-
 atya mindazoknak, akik a Poenitenciatartás
 és az Oltáriszentség vétele után a reggeli
 vagy esti istentiszteleten jelen lesznek, vagy
 a kitett Oltáriszentség előtt egyideig imádkozni
 fognak, teljes bűcsút engedélyez és ad.

Kelt a Vatikánban 1915. január hó 10-én.

Gasparri Péter,

libernök, ábaltitkár.

Engesztelő-béke-ájtatosság a székesegyházban.

Ó Szentsége XV. Benedek Pápa rendelkezésére f. hó 7-én (vasárnap) tartjuk az engesztelő béke-ájtatosságot. A Szentatya mindazoknak, kik a töredelem szentségében megtisztulva az Oltáriszentség vételéhez járulnak, a reggeli vagy az esteli istentiszteleten résztvesznek, az Oltáriszentség előtt imádkoznak: teljes bűcsút engedélyez.

A székesegyházban szombaton este és vasárnap reggel 6 órától kezdve a hívek gyónásukat végezhetik. Vasárnap reggel 8 órákor szentmise és közös szentáldozás a székesegyházban és az előírt könyörgések elvégzése. 10 órákor az apácák templomában végzett szentmise után az Oltáriszentség nyilvános imáadásra kitéve lesz d. u. 5 óráig. Ez idő alatt iskolák, testületek szentségimádatást végezhetnek.

Esti 6 órákor a székesegyházban kegyelmes főpásztorunk végzi az ájtatosságot.

Zomora Dániel pápai prelátus szentbeszédet mond. Szentbeszéd után rózsafüzért imádkozunk és a mindenszentek litániáját a Szentatya által szerzett könyörgéssel. Az ájtatosság áldással végződik.

1. Lásd Rituale Strig. 200 lap.
2. L. Rituale 329 l.
3. L. Rituale 310 l.
4. L. Rituale 309 és 353 l.
5. L. Rituale 200 l.

H I R E K.

— **Szentségimáadás** 7-én az irgalmas nővérek templomában lesz d. e. 10-től este 5-ig amikor litániával fejeződik be — a békeért lesz a könyörgés.

— **Az oltáregyleti pénztárba** beérkezett Osdóla: 9 K. Eucharistia társulattól: 5 K. Gyulafy Albertné: 20 K. Kerelőszentpál: 34 K 68 fill.

— **Gyertyaszentelő napján** a szertartást és az ünnepélyes nagymisé a székesegyházban püspök urunk tartotta. Kolozsvárról hétfőn délelőtt érkezett vissza székhelyére.

— **A vasárnap esti ájtatosságon** a székesegyházban Lestyán József hittanár tartott kedves, megható szt. beszédet.

— **Királyi elismerés a vasutasoknak és hajósoknak.** A hivatalos lap közli, hogy a király az alább következő legfelső parancsiratot bocsátotta ki:

A mozgósítás és a hadi felvonulások a katonai vasuti hatóságok és a közlekedési intézetek végrehajtó közegeivel szemben a egfelsőbb hivatalnoktól kezdve az utolsó vasuti munkásig egy a hűséges kötelességteljesítés, mint az önálló cselekvés és tetterő tekintetében a legmesszebbmenő követelményeket támasztottak, melyeknek mindannyian kifogástalanul megfeleltek.

A háború tartalma alatt is a monarchia összes vasuti és hajózási vállalatai erejük teljes megfeszítését igénylő, fokozott tevékenységet fejtettek ki: a vasuti alkalmazottak és a hajók személyzete ellenséges tüzből ismételtén bátorságot és hidegvérűséget tanúsítottak.

Ezt örömmel ismerem el és mindazoknak, kik a vasutaknak és a hajózási vállalatoknak fényes teljesítményei körül érdemeket szereztek, köszönetemet és legteljesebb megelégedésemet fejezem ki.

Kelt Bécsben, 1915. január 12.

Ferenc József s. k.

— **Halálozás.** Mult szombaton temették általános részvét mellett városunk egyik derék polgárát dr. Elekes Viktor ny. ev. ref. esperest.

— **Időjárásunk** télire fordult. Az ég kiderült, csikorgós fagy állott be — most már nem kell küzdenünk a sárral. A hideg 8—10 R^o-ra emelkedett.

— **Marosvásárhely a sebesültekért.** Marosvásárhelyi tudósítónk írja: A székely főváros középületeinek egyik legszebbjében, a közigazgatási tanfolyamnak a belügyminiszter által átengedett palotájában a háború kitörése óta tökéletes, modern felszerelésű katonai kórházat tart fenn a Vöröskereszt-Egylet, amelynek elnöke Sényi Lászlóné, Toldalagi Anna grófnő. Az egylet eddig 27000 koronát áldozott a kórházra, hol naponta átlag 72 sebesültet ápolnak s ahol a vidék legnagyobb önkéntes női ápológárdája működik nagyszerű kintartással és bizalommal. A marosvásárhelyi és marostordai arisztokrata és előkelő társaság harmincket asszonya és leánya ápolja a Vöröskereszt-kórház sebesülteit. Fényes sikere volt az egyletnek egy jótékonycélú színpadi előadással, melynek keretében Antalfi Endre „Karácsonyi Álom” c. verses színdarabját adták elő főuri műkedvelők. A város és vármegye közönsége eddig 17.000 darab cigarettát 4000 befőtét és sok ezernyi fehérneműt adományozott a kórháznak s megható kedvességű volt a megye legkisebb és legszegényebb falujának, Holtmaros közönségnek adományai, amely község előljárósága egy szomorú levélben bocsánatot kért, hogy nagy nyomorúságuk miatt nem adhatnak egyebet, de mert szegénylenék, hogy semmivel se járuljanak a sebesült hősök ápolásához, felajánlják, hogy a falujukból minden héten két „fehérnép” bejár a Vöröskereszt-kórházába surolni seperi. Azóta ötven kilóéter távolságból, téli fagyban begyalogolnak a kicsi falu derék asszonyai-leányai s versenyt síkálnak, dolgoznak a Toldalagi, Bissinger, Bálintti, Telegi komteszkekkel, az Ugron és Sándor lányokkal.

— **Hősi halál** Csecskedy József végzett joghallgató, cs. és kir. tartalékos zászlós, a galicziai harcztéren Bilitz mellett vívott ütközetben 1914 évi november hó 5-én életének 28-ik évében hősi halált halt. A gyászjelentésben a szülők szíve így szól:

„Két hónap óta készítgetjük elő magunkat erre a szomorú bizonyosságra, a melyet a fenti sorok nekünk jelentenek és mégis a mi szívünk majd összeroppan a fájdalom sulya alatt, hiszen a mi büszkeségünk volt Ő. Vigasztalásunk Istennel van; vigasztalásunk a tudat, hogy: a haza minden előtt.

Legyen áldott a föld, melyre vére om-

lott, s mely hantjával eltakará, menjenek diadalra a zászlók, melyek alatt küzdött és virulyon e drága haza melynek oltárára tette drága életét. És Te kedves halottunk messzi idegenben, ismeretlen sírjában nyugodjál csendesen.”

Emlökere a folyó évi február hó 4 napján, reggel 8 órákor a református templomban ayásztisztiszeletet tartottak.

Jótékonycélú előadás a vöröskereszt egylet javára. Az Urániában Gollman mester f. hó 2-án jótékonycélú előadást rendezett katonazene közreműködése mellett igen nagy számu közönség és a tanuló ifjuság részvétele mellett. Az előadás jövedelméből 160 koronát juttatott a vöröskereszt céljaira miért is fogadja az elnökség hálás köszönetét.

Kolozsvárról egy jóakarú a papnevelő intézet kápolnájának névtelenül egy kehely felszerelést küldött. Az önzetlen és titokban adakozó jötevőnek ez uton mond köszönetet az előljáróság.

— **Halálozás.** Szent István apostoli királyról nevezett Rendfőnökség a maga és rendtársai nevében mély megilletődéssel adja tudtul, hogy nagyontiszteltelő P. Biró Ágoston Mártialis szentferenczerendi áldozó pap, életének 27., szerzetesi éveinek 11. áldozó papságának 3. évében január hó 29-én Marosvásárhelyt az Úrban csendesen elhunyt. Hosszasan, de Isten akaratában megnyugodva szenvedett. Szomjas lelkét a kegyesség szentsége, az áldásnak pohara enyhítette; ennek édes íze volt uti eledele a halálba is. Isten veled kedves testvéreink! Betegen is a szenvedők, gyengélkedők legjobb atya voltál. Ami és az ő imájok szerezenek üdvöt és enyhületet.

— **A német császár beszéde a haditudósítókhöz.** Mikor Vilmos német császár születésnapja alkalmával rendezett csapatdiszszemlén elvonult a katonák arcvonala előtt, a haditudósítók felé fordult, akik katonásan tisztelegve várták a császár közeledését s a következő beszédet intézte hozzájuk:

— Jó reggelt uraim! Bókot mondok önöknek (ich mache Ihnen mein Kompliment), önök pompásan irnak! Fogadják köszönetemet; nagyszerű munkát végeznek. Nagyon szívesen olvasom mindig a cikkeiket amelyekben nagy hazafias lendület van. A mi embereinket itt a lövészárkokban is nagyon lelkesíti, ha ilyen dolgokat olvashatnak. És még valamit, uraim! Jegyezzék meg maguknak: az én elvem ebben a háboruban is az, ami Skótország reformátoráé, az öreg Jones Knoxé volt: Mindig az van többségben, aki Istennel tart. Tovább adhatják!

— **Levél Przemyslből.** Ujtusnádról írják: Mult hó 27-én Ujtusnádra örömhirt hozott a posta. Péter Feri vasutas katoná Przemyslből repülő postán küldte. Csak három ember írhatott egy lapot. Jan. 8. kelt. Feri hasonló jó egészséget kíván szülőinek az Istentől s arra kéri Juliskáját is, hogy ne busuljanak, mert hál' Istennek jól vannak. Továbbá tudatja, hogy ujtusnádi Imecs Béni és Kovács András is ott vannak és hasonló jókat kívánnak nekik is. II. harmadban csikbáncfalvi Péter Náci küld Péter József atyjának és mindnyájoknak jókívánatokat Istentől a távtól. A III. mezőn csacjai (Trencsénym.) Johan Panak rebeg el jókívánáságot édes anyai nyelvén szülőjének. A sárga Feldpost-kor-

respondenskartet Feri rendelete szerint 3-fel vágtuk és az illetőknek kópertába zárva elatrecáltuk, hogy az az újjnyi papírdarabon lévő pár dülledező sor nyugtassa meg a körülzárt kedveseikert aggódó szíveket.

Kérelem. Külföldi intézeteink példájára, mi is a katoecai főgimnáziumban öröklenket, egy márványtáblát szeretnénk azon volt tanítványaink nevével felállítani, akik a harcúeren hős halált halva elesetek. Kérjük azért alázattal azokat, kiknek tudomására jut egy ilyen név, velünk közölni kegyeskedjenek. A m. t. sajtót is kérjük ezen sorok közlésére. Reméljük u. i. hogy más gimnázium is fog minket utánozni. Ez a lelkes ifjuságra hatni fog. Hazafiakat fogunk nevelni, kik az elődök példáján felbuzdulva készek lesznek vérüket is feláldozni a hazáért. Még egy alázatos kérelmet is csatolunk ide. Azon ujságok egypéldányáért (előbiket is) esedezőnk, melyben bővebb tudósítás foglaltatik a mi halottainkról, hogy azt esetleg az évi értesítőben is közzétehesük. Eddig tudomásunkra jutottak a következők: Hanchka Márton; Petőcz Károly, Pincz Mátyás, Kanyó István, Lichtensteiger Lajos, Spildener Ferenc. A szülőket illetőleg a közeli rokonokat kérjük, sziveskedjenek nekünk nyomtatott gyászjelentést küldeni, hogy azokat a gimnáziumban rámba kitégyük. Igazgatóság, Kaloeca, Pest megye, Főgimnázium.

A hus kérdés. A Háziintyultenyésztők Országos Szövetségének (Budapest, Csillaghegy) választmányi ülésén foglalkozott a német földművelési miniszternek a mezőgazdaságikamarákhoz intézett leiratával, amelyben felhívja ezek figyelmét a háziintyultenyésztés fontosságára. A háború szükségletére ugyanis feláldoztuk marhaállományunk nagy részét s így előreláthatólag nagy hiány fog beállni a huspiacon. Míg a marha csak 4 év múlva vélik reprodukáló állapotba, a háziintyul már egynéhány hónap alatt szolgáltat nagy mennyiségű vágó állatot. A háziintyultenyésztés fontossága tehát fokozott mértékben lép most előtérbe.

Felszólítja ezért a Szövetség az összes nyulintyultenyésztőket és gazdákat, hogy a nemzeti érdekre való tekintettel fokozott mértékben fogjon a tenyésztéshez.

A maga részéről minden tekintetben rendelkezésére áll az érdeklődőknek.

Köszönettel vette tudomásul ezenkívül a választmány a Magyar kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyező hivatalának leveléből, hogy nemcsak a Szövetség maga adta át saját gerezzeit katonáink céljára, hanem tagjai ezen a téren is áldoztak a haza oltárán.

Halálozás. Dr. Setz Kurt Frigyes gyulafehérvári kir. járásbírósi jegyző, Alsófehérmegye törvényhatósági bizottságának és Gyulafehérvár szab. kir. város képviselőtestületének tagja, életének 30-ik, boldog házasságának 3-ik évében hosszas szenvedés után folyó év és hó 5-én hajnali 1 óraker a haldokló szentségeinek áhitatos felvétele után az Úrban elhunyt. Földi maradványai folyó év. és hó 6-án d. u. 3 óraker a róm. kath. egyház szertartása szerint a helyi cs. és kir. helyőrségi sarkertben levő családi sírboltban elhelyezték. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise áldozat folyó év és hó 8-án reggel 1/210 óraker fog a várbeli székesegyházban az Egek Úrának bemutatni. Nyugodjék békében!

Az aranyat vasért. Utolsó beszámolásunk után a Veres-Kereszt Egylet elnökségéhez a következő arany és ezüst tárgyak érkeztek: Isák Vilma egy tört lánc alakú gyűrű, Schäser Emilia egy tört kereszt és arany töredék, Schäser Brunhilda egy pár gyermek fülbevaló és arany töredék, Springer Erzi egy pár arany fülbevaló, Cserni Béláné egy gyűrű és arany töredék; Hermann Ödön gimn. V. o.-t. egy ezüst brosstű, Grunniger Margit egy drb. ezüst nyakék, Popp József 1 drb. ezüst lánc, Mendel Szerén egy ezüst karkötő, Bellák Lipótné egy ezüst lánc, Culca János főgimn. VII. o.-t. egy ezüst lánc, Friedrich Piroka egy arany gyűrű, Papp Elza egy ezüst lánc, Mibale Cornelia egy arany karikagyűrű, egy fülbevaló és arany töredék, Simon Józsa egy ezüst gyűrű, Kastaly Gyuláné egy arany kereszt, Kastaly Ernőné egy arany medalon, Baló Lajosné egy ezüst karkötő, Mihály Károlyné egy tört ezüst karkötő, Demény Szeréna 2 K. Miloi Döméné egy arany bross, Kelen Henrikné 2 K. Lovag Oelberg Ernő egy pár arany kélzölögomb, Dr. Fried Armin egy arany gyűrű, Dr. Mandel Jakabné egy arany gyűrű, Mendel Pista főgimn. IV. oszt. 3 K. Mandl Pál főgimn. VII. o.-t. egy arany gyűrű, Gidali Teréz egy arany gyűrű és egy töredék, Haraly Béláné egy arany gyűrű és arany töredék, Balázs Ferenc dr. kanonok egy 10 K-ás arany, Szentiványi Józsefné egy arany inggomb és egy drb. milenium, korona, Dávid Sári egy arany fülbevaló és egy tört aranygyűrű, Dávid Mancsi egy ezüst zszusu és lánc töredék, Fülöp Ernőné egy aranygyűrű, Andrási Alarár egy tört aranygyűrű, Sonnenschein Simon egy arany és két ezüst fülbevaló, Radenbicker Johanna egy ezüst óra, Visio György 3 K. Visio Mária 3 K. Szontag Viktor 5 K. László Ákos 3 K. Szentpéteri Jánosné 3 K. Matia Jonelné egy ezüst karkötő, Hadrava Adolfné egy ezüst tánc, Beer Anna 3 K. Dimitrovits Brigitta egy ezüst lánc, Dobai Irma egy ezüst karkötő, Kontár Natháli egy aranygyűrű, Kézdí János egy arany medali-keret, Bunea hadnagy 5 K.

Magyar hitközségek szervezése Amerikában. Neurührer Ödön volt brassói plébános, jelenleg az amerikai magyarságnak lelkes munkása, Cincinnatiban magyar hitközség szervezésén fáradozik. Chagrin Falls-ban lakó véreink is szervezkedni kívánnak. A mozgalom sikerét elősegíti az, hogy egy lelkes magyar katolikus hölgy, Matusz Istvánné ingyen telket ajánlott fel a kápolna céljára.

Hirdetmény. Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa ez uton teszi közhírré, hogy a város képviselőtestülete mult 1914. év december hó 29-én tartott, részleges tisztújító ülésében a megüriült rendőrtiszt állásra egyhangulag Mihelyes Károlyt választotta meg. A képviselőtestületnek e határozata ellen ezen hirdetmény keltétől számított 15 napok alatt Alsófehérvármegye törvényhatóságához címzett, tanácsunknál benyújtandó felebbezésnek van helye. Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa. 1915. január hó 26-án. Dr. Roska Miklós, polgármester.

Háború és a lélek. Megható az istentisztelet a harcmezőn. Az oltárt — ha lehet a bakák — felvirágozzák, feldisítik lelkük izlése és hite szerint. Van olyan katona, aki az oltárdiszítéshez úgy járul hozzá, hogy a Szűz Mária kép alá függeszti arany és ezüst vitézségi érmeit.

A pap fődetlen fővel, dacolva széllal és hóval, prédikál — hangja ércezen zeng, mint bizalmatkeltő remény. A tábori pap kétszeresen jó pásztorunk ilyenkor, ő közvetíti a hálánkat, félelmünket, alázódásunkat az istenhez.

S oly öreg arca van a papnak. Szavai lágyak és kellemesek, mint az anyai csókok — körülölelik a szívünket. Amikor azt mondja: „a hazáért”, már dobban a szívünk s nem félünk s az erős katonából siró gyermek lesz, bizony — nem templomban sírnak a keresztények, hanem a harcúeren, istentisztelet alatt a katonák.

Karácsony napján a pap misét mondott a harcmezőn. Minden fehér volt, havas, hideg, borus a táj — varjul: károgtak a levegőben s morogtak az ágyuk a távolban, mint mérges szelindekek. A pap magasra emeli a szent ostayt s a katonák a hóba alázzák magukat, — az ágyuk dörognek szüntelenül. Száz és száz katona térdepel a hóban s a kékely ezüstje belevillan a borus levegőbe — kitör száz és száz lélekbelől az Isten dicsőréneke. „Most lett a kenyér” . . . s zug Istenem a szent ének s a fejünk fölött röpködnek a varjuk és a gránátok . . .

Hazavisz a képzeletem az én kis fiacskámhoz, akit ilyenkor fekete ruhás anyja a templomba visz s akinek ártatlan mosolyában az van benne, ami a keresztben, a papban, énekünkben van — bennünk van a nagy, nagy hit, hogy elszakadt ágai vagyunk a végtelen tölgynek, mely a paradicsomban szeretetet susog.

Könyvesek a szemeim nem írom tovább. Irta egy tiszt.

Henyelés a hadisegély árnyékában. A „Gazdaszövetség”, a Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja írja:

Nagyon sajnálatos, hogy akadnak olyan családok, amelyek a hadisegély birtokában henyelnek, nem akarnak dolgozni. Tudunk olyan eseteket is, hogy a birtokos a bevonult béres, vagy gulyás minden konvencióját kiadja az otthon maradt családnak, lakásában meghagyja s ennek dacára sem akar annak egyetlenegy, bár különben teljesen munkabíró tagja sem dolgozni a bevonult családó helyett, hanem utalnak arra, hogy elég pénzt kapnak az államtól, nincsenek rászorulva a dolgozra. Komoly tünet ez és fájdalom, nem szorványos. Ha ezek és százezrek henyelnek akkor, amikor dolgozni kellene, ne várjunk termést. A hadisegély nem arra való, hogy annak árnyékában munkabíró emberek henyeljenek, ezt meg kell akadályozni a közérdek szempontjából. Ha másként nem lehet, ott, ahol munkabíró tagjai vannak az otthon hagyott családnak, a hadisegélyt a hitelszövetkezetben kell elhelyezni a bevonult családó nevére, ott tőkésíteni hogy amikor visszajön, ő is élvezhesse azt. Fel kell világosítani a munkabíró s előbb rendesen dolgozó segélyezettéket, hogy az államnak is vannak szeméi s ha henyelésüket észreveszi, hamarosan rájön erre a gondolatra s akkor kénytelen kellelten dolgozniok kell. Milyen végtelen csalódást érez majd az a családó, ha visszatér a harcból és egy henyelő családó talál otthon, amely a hadisegélyt, bár erre nem volt rászorulva, az utolsó fillérig felélte, mert nem dolgozott. A falu vezetőinek kötelessége, a gazdakörök és a szövetkezetek vezetőinek a feladata, hogy ott, ahol erre szükség mutatkozik, világosítsák

fel a segízyetettek, milyen szomorú következményei lehetnek a segízyezéssel való visszaélések. Városunkban is megvan ez a jelenség, hallottunk róla; bizonyítéka ennek az, hogy munkára férfit, aszonyt vagy egyáltalában nem, vagy horribilis napszám mellett lehet kapni; koldusunk az van elég, az egész környék központja vagyunk; minden esetre az könnyebb foglalkozás; mint a munka.

— **Felhívás.** A budapesti kir. magyar Tudomány-egyetem Hittudományi Kara a jelen tanévben a Horváth-féle alapítványból jutalmazhat oly egyházirodalmi jeles és hasznos műveket, melyek az 1913. és 1914. években magyar nyelven jelentek meg. A megjelent művek beküldés nélkül is pályának ugyan, mégis az eljárás megkönnyítése és esetleges feledés elkerülése végett felkérem az illető szerzőket, sziveskedjenek a nevezett időben megjelent egyházirodalmi műveik egy-egy példányát a Hittudományi Kar dékánjához legkésőbb március 1-ig beküldeni.

Budapest, 1915. január hó 27-én.

Mihályfi Árkos dr. s. k.
hittudományi dékán.

— **Tallózások.** 338,000 dollárt gyűjtöttek. Amerikában a harcstéren elesett magyar katonák özvegyei és árvái részére. A földrendés is óriási emberáldozatot követel magának. Így 1703-ban Japánban 200,000 1755-ben Lisszabonban 30,000, 1693-ban Siciiliában 100,000, 1783-ban Kalabriában 60,000, ember pusztult el földrendés következtében. Ismeretes az 1906-iki San-Franciskói és az 1908-iki Messinai földrendés. Most a sor Közép- és Kelet-Európa egyik virágzó vidékére jutott és 40,000-nél több emberéletet követelt a megmozduló föld. Megközelítő pontos számítás szerint Magyarországon 830 ezer család napi 1,300,000 korona hadiségelet kapott. A pénzügyminiszter rendelete értelmében a 20,000 koronán felüli jövedelmi adóra a hadi pótdadó kivetése az 1914. LXVI. t.-c. alapján jan. 1-én életbe lépett. Nem kis főfájást okoz az ujszgesinálónak, hogy a papiros ára 100 kg-ként 3—4 koronával emelkedett. Franciaországnak 70,000, Angliának 20,000, Németországnak pedig 30,000 katonai automobil áll rendelkezésére. XV. Benedek pápa 2,000,000 lírát adott a földrendés által sújtottaknak, a lengyelek segízyezésére pedig 10,000 lírát.

KÖZGAZDASÁG.

Háború és kertészet.

Ne csak azok szolgálják a hazát, kik az ellenséggel küzdenek, hanem mindannyian, akik itthon maradtunk s otthonunkat, kiesi vagy nagyobb kertünkkel élvezzük.

A háborús események folytán tavaszal lényegesen kisebb lesz a zöldségtermék, s így mindenféle friss főzelék behozatala. Ez annál súlyosabban fog érinteni bennünket mert hiszen akkorára a konzerv- és hüvelyes főzelékek, valamint a rizskása a hadbanállók nagy fogyasztása folytán nagyjában elfogytak.

Hazafias munkát végzünk tehát, ha az ételkészítést lehetőleg szaporítjuk. Mindenki, akinek kertje és alkalmas berendezése (üvegháza, melegágya) van, kötelességének kell, hogy érezze, hogy ezeket főzelék termelésre már jókor kihasználja.

Nemcsak hogy önmagát ezáltal friss főzelékhez, amelyet különben drága pénzen kellene vásárolnia, hanem még vásárra is küldhet, ami által a közlelmzéshez hatáson hozzá járulhat.

A következő főzelékeket lehet már mostan bevetni: kelvirág, kel, kalarábé, saláta nyári endívia és hónapos retek. Ezek a zöldségtermékek meleg, félmeleg üvegházakban és melegágyakban jól tenyésznek.

Sárgarépát, petrezselymet, hagymát, feketegökeret, parajt kedvező időjárás esetén már február hónapban szabad földbe lehet vetni.

Ha a borsót januárban faládikába ültetjük márciusban már bátran kiültethetjük a szabadba.

A kelvirág káposzta és kel áttelelt palántáit márciusban kiültethetjük a szabad föld barázdáiba.

Burgonya könnyen csiráztható és a kert védett helyeire kiültetve hamarabb használható.

Hogy lehetőleg korán nagymennyiségű zöldséget termeszthessünk, főleg a meleg ágyakra kell különös sulyt fektetnünk.

Nagyon kevés befektetéssel itt nagy eredményt érhetünk el még kis kertünkben is. Akármilyen egyszerű deszkaláda ablaküveggel és elegendő ló és tehén trágyával (amely továbbra is földünk előnyére válik) megfelel ennek a célnak. Az ablaküveg helyett szükség esetén olajos v. zsíros papírral befönt faktereteket is használhatunk.

Kertescskénk vagy kis földünk, mely eddig csak örömlünkre szolgált járuljon hozzá most családunk és ha lehet embertársaink megélhetésének megkönnyítéséhez.

Előrelátó beosztás, szeretetteljes gondosság itt szép eredmények eléréséhez vezet.

Felvilágosítással és tanáccsal mindenkor szívesen szolgál a „Női segély a háborúban” Gyümölcs és főzelék alosztálya Wien IX. Boltzmanngasse 12. Budapest II. Ákos utca 16.

IRODALOM.

Most jelent meg: Harcos Idők. Hazafias gyermekjáték, három felvonásban. Irta: ifj. Kárpáti Endre. Egy füzet ára 40 fillér. Az előadás rendezéséhez szükséges 10 füzet ára 3 korona. Márciusi ünnepélyre kiváló műsorszám. Kiadja a „Dunántúli Hírlap.” Megrendelhető a „Dunántúli Hírlap” szerkesztőségénél, Győr.

Mária-Kongregáció. Hitbuzgalmi képes havi folyóirat. Szerkeszti Bangha Béla S. J. (Megjelen havonként egyszer.) Előfizetési ára: tömegesen rendelve (20 példány) egy évfolyam 1 korona, külön rendelve 2 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mária-utca. 25. — Legújabb száma most jelent meg gazdag és változatos tartalommal.

„Jézus”. Irta egy honleány. Kiadja az Angolkisasszonyok bpesti „Sancta Maria” intézete a sebesültek és hátramaradtak javára. Bpest, 1914. Apostol-nyomda. Ára 3 K 20 f. Karácsonykor egy széles körben érdeklődést kelto könyv jelent meg a nyilvánosság előtt, amely Arról szól, Aki immár 2000 éve hogy a világtörténet középpontja, Akinek elkecserevelt ellenségei és odaadó, vagyont, gazdagságot, hirt, dicsőséget, mindent, még az életet is feláldozó hívei van-

nak. Jézusról szól a könyv. Aki a szomorúak vigasztalója, a meggyötört emberiség egyedüli reménye. Jézusról, az örök témáról! Az ő dicsőséges életét, a megváltás történetét és első és második eljövését, és az utolsó ítéletet mondja el a poezis színes nyelvén. Különösen az első rész lelket enyhítő olvasmány. A bűnösöket szeretettel fogadó, betegeket gyógyító, holtakat feltámasztó Jézus csodálatos erővel hat reánk. Vigasztalás, bátorítás, szeretet árad ki a sorokból. Mohó vágygal olvassuk, hisz a telkünk a háború okozta sok szenvedés alatt kinlódik, gyötörlök.

A második rész Jézust, mint örök hírot mutatja be. Itt érzik legjobban költői tehetősége. Az egyház tanát megkapó és erőtlen beállításban adja elő. Meglátszik ugyan a nagy klasszikus minták hatása, főleg Dante, de minden, amit mond sajátos egyéniségének varázsában jelenik meg. Nemcsak a magyar irodalom határozott nyeresége, hanem a világirodalomnak is tudomást kell róla szereznünk.

Egy magyar apáca írta és az Angolkisasszonyok bpesti intézete adta ki. A szerző erős, sőt tüzes hazafias melegséget belevitte az egyes részekbe és ezek az egész műnek legértékesebb részei. A kik hívó és jámbor lélekkel olvassák, a legnagyobb örömet fogják benne találni. A lelkek most fogékonyabbak a vallásos eszmék befogadására, azért szívünkönkől ohajtánók, hogy mindenhová eljusson és művelje a vallási reneszansz munkáját, annál is inkább, mert a tiszta jövedelmet, a sebesültek és hátramaradtok javára fordítja a kiadó intézet. Cs.

Kiadóváltozás. A Havi Közlöny a Pratikus teológiai irodalomnak előnyösen ismert XXXVIII. éves munkását eddigi kiadójától Dr. Czapik Gyula temesvári theol. f. iskolai tanár vette meg. Az új kiadó kinek neve a teológiai irodalomban előnyösen ismeretes, a lapot kiváló és neves munkatársak segítyével fogja folytatni. Munkatársak közül megnevezendők: Dr. Vass József, Dr. Notter Antal, Dr. Babura László, Fieber Henrik, Dr. Mester János, Dr. Saly László, Dr. Sipos István, Járósy Dezső, Kovács István, Dr. Kovács Sándor, P. Zadravecz István, Dr. Császár József, Dr. Hám Antal, Dr. Horváth Jenő, Mayer Ker. János, Dr. Luttor Ferencz, Dr. Csepregi Imre, Fiedler István, Hügel Antal, Hodács Ágoston, Dr. Korner József. E nevek szép jövőt ígérnek a lapon, melynek kiadóhivatala Temesvárott, szemináriumban lesz.

Szerkesztői üzenetek.

Tisztelettel kérjük, hogy a kik az előfizetés iránt még nem intézkedtek és a Kiknek régi hátralékuk is van, sziveskedjenek az intézkedésüköt mielőbb megtenni.

Egy hívének. Helyben, azt hiszem most a téli hónapokban nem lehet panasza, hogy „a mise hosszú”; mert most csak csendes szent misek vannak vasárnaponként a székesegyházban. Különben örülünk, hogy érdeklődik az istentisztelet ügye iránt. Látja, hogy plébánosunk mindent megtesz, hogy híveinek igényeit kielégítse. Mások is keressen fel sorával.

Lövészárkokból nem vált be. Próbálja még egyszer küldeni. Isten óvja és védelmezte.

B. T. Helyben. Verse most nem ütötte meg a mértéket. Érzélgős.

B. Az iszákosság ellen patika nincs. Kigyógyítására az illető akaratereje szükséges. Forduljon Szabó György esperes úrhoz.

Gyergyószentmiklós. Lehelne ráhatni a háborus idősokkal és — a gyakori gyónással

S. S. Gy. Örülünk, hogy az ottani oltár-egylet tevékenysége a gyakori áldozás. Ez csakis ez teszi az egyület életképessé. Üdv.

K. Ha elvesztett férjének küldött csomagja, sajnos a mit dec. 8-án küldött, nem reklamálhat. A felszólamlást a postahivatal el sem fogadja.

Helyben. Nekünk kötelességünk a bajokat szellettetni és szóvá tenni. A javulásnak mi örülünk legjobban. Mások is szóvá tesszünk mindent. Bizony a háboru a visszaéléseknek is meleg ágya. Mások is — szívesen.

Gy. Forduljon a Vereskereszt Tudakozódó Irodájához Budapest, IV. Klotild palota. Irhat oda — Krakko — onnét repülő postával viszik.

Z. Foglyok gyámlító iroda: Budapest, IX. Üllői-ut 1. Bélyeget nem kell mellékelni. Oda küldheti adományait is.

N. Az adójának első részletét február 15-ig be kell fizetni, mert különben megfizeti a késedelmet. A mostani viszonyok között, mikor az államnak annyi fizetni valója van, csak fizesse mindenki az adóját.

Sorsjegy. A sorsjegyek húzásáról pontos utbaigazítást ad a Pesti Magyar Ker. Bank naptára. (V. Fűrőd u. 2.) Forduljon oda.

Pléb. Bizony nagyon nehéz új Breviáriumhoz jutni, mi már dec. 15-én megrendeltük s még most sem kaptuk meg. Türelem.

Levél-törödédek. „A mai chaotikus időszakban kettőzött erővel lobogtatjuk az Euch. Zászlóját s elég szépen hódít a lelkekben”.

Többeknek. Intentiókkal most rendelkezünk. Mindig be kell nyújtani az elvégzési bizonylatot, addig nem küldhetünk.

Alsófehérvármegye Alispányától.

Sz. 1014—1915.

alisp.

Tárgy: A helyhatósági városi állatorvosi állás betöltése.

Pályázati hirdetés.

A harctéren szerzett betegség következtében történt elhalálozás folytán megüresedett Gyulafehérvár városi helyhatósági állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 1400 korona azaz Egyezernégyszáz korona kezdőfizetés, 480 azaz Négy száznyolcvan kor. lakpénz, 2000 azaz Kettőezer kor. szemledij, 200 azaz Kettő száz kor. fuvarátalány, 100 azaz Egyszáz kor. bérkocsidij és 180 azaz Egyszáznyolcvan kor. rituális vágásdij, összesen 4360 azaz Négyezerháromszázhatvan korona élvezetével van egybekötve.

A minősítést illetőleg utalok az 1888. évi VII. t.-c. 117. §. és a szervezeti szabályzat 192. §-ban foglaltakra.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy a törvény szerinti minősítés és eddigi szolgáltatukat igazoló bizonyítványukkal, születési anyakönyvi kivonattal, szerelt pályázati kérvényeiket a közszolgálatban állók hivatal főnökjök,

közszolgálatban nem állók pedig lakhelyükre nézve illetékes Főispán utján 1915. évi márczius hó 13-ig bezárólag Gyulafehérvár város polgármesteréhez nyujtsák be.

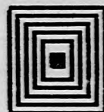
Nagyenyeden, 1915. február 2-án.

Br. Bánffy Kázmír
alispán.

Megbízható kath. cég!

A pécsi országos kiállításon
arany éremmel kitüntetve.

Ruzsinszky Béla
oltárépítő
PECS, Tábor-utca 4. sz.

Géperőre berendezett műintézetében olcsón készít bemutatót rajzok szerint oltárt, szószéket, padokat stb. Szállít teljes templomberendezést és elvállal régi oltár és szószék aranyozását és szobrok színezését.

11*13—26

HIRDETSÉEK
jutányos árban felvetetnek a kiadóban.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruhák és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindenemű egyházi ruhák:** casulák pluvialék velumok, baldachinmok minisztráns ruhák zászlok, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készítettnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!

Személyesen is megjelenek.

12 16*—26

FRANCIA, OROSZORSZÁG, ANGOL, HUNGÁRIA, SZLOVÉNIA, CSEHORSZÁG, POLSKA, ROMÁNIA, JAPÁN, KÖRÉIA, SINGAPUR, MALAJZSZA, INDIA, AUSTRIA, BELGIUM, HOLLANDIA, PORTUGÁLIA, SPÁNIA, SZÉCZÉN, MAGYARORSZÁG, ÉS MINDEN NYELVEN.

DIASZ NEMET NYELVÉNYEK
MÉG TANULHATJA
tanító nélkül
SCHIDLOF DE 1000
MÓDSZERVEL

AZ EGYES NYELVTANOK 10 FÜZETBEN TELJESÉK 60F
DISZES VASTONMAPPASBAN 75F
EZT EGYBEGYUJTVA 75F

KAPHATÓ:
SCHÄSER FERENCZ
papirkereső, Gyulafehérvár.

Most jelent meg!
Kapható a Püspöki Lyceumi
könyvnyomdában Gyulafehérvárt

A háború képes krónikája

Az 1914-ik évi háború
Szamos képpel és térképpel.
Szerkesztette: HAZAI HUGÓ, „Az Őrszem”
című katonai lap szerkesztője.

I. füzet. Ára 40 fillér.

A további füzetek kérihet időközökben fognak megjelenni.

Postán bérmetve szállítva egyes füzetek 45 fill.

4 füzet egyszerre szállítva füzetenként 40 fillér.

A pénz előre beküldendő!

TELEFON
SZÁM 16.

Schäser Ferenc, Gyulafehérvár.

TELEFON
16. SZÁM

Feltűnést kelt a teljesen látható írásu eredeti amerikai

FOX-írógép

legujabb modellje.

Dijtalanul bárhol bemutatom.

IRÓGÉPKELLÉKEK: szénpapir, szallagok, írógéppapírok stb., különféle gyártmányuakat, eredeti gyári árban állandóan raktáron tartok.

Ügyvédeknek és hivataloknak részletfizetésre is szállítok.

VILÁGHÁBORÚ

képes krónikája.

A világháború összes eseményeinek hű és érdekesítő leírása
kítünő írók tollából, rendkívül sok érdekes képpel.

Megjelen minden csütörtökön.

Hetenkint egy füzet jelenik meg. Egy füzet ára 24 fillér.

Vidéki megrendelések csak utánvétel vagy a pénz előzetes be-
küldése ellenében eszközöltetnek. Egyes füzetek beküldéseért minden
füzetért 5 fillér, 4 füzet egyszeri küldésért 10 fill. póstadíj fizetendő.

Eddig 7 füzet jelent meg.

Kaphatók: **A püsp. Lyc. Könyvnyomdában Gyulafehérvárt.**

Katholikus családok lapja!

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvo-
nalon szerkesztett szépirodalmi ké-
pes lap. Nem hiányozhatik egyetlen
katholikus intelligens család asztalá-
ról sem. Szerkeszti jeles katolikus
írók gárdája élén Izsóf Alajos. Előfi-
zetési ára egész évre 20, félévre 10,
negyedévre 5 K. Szerkesztőség és
kiadóhivatal, Budapest, VII., Damia-
nich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a
változatos tartalmú, aktuális képek-
ben gazdag folyóiratot közönségünk
figyelmébe s támogatásába.

Fehér vászon- és lenrongyok

bármily mennyiségben vétetnek:

Schäser Ferenc könyvnyomdájában.

Harcztéri térképek

Páris és környéke	60 f.	Antwerpen, Lüttich és Namur	
Középeurópa	1.40 f.	várainak térképe	60 f.
A francia-német harezter	72 f.	Osztrák-Magyar, Német és Orosz	
Szerbia térképe		határszéli részek térképe .	1.20 f.

megrendelhetők

Schäser Ferencz

könyv-, papir- és írószerkereskedésében

TELEFONSZÁM 16.

GYULAFEHÉRVÁR

TELEFONSZÁM 16.

A plebániáknak és lelkészi hivatalok-
nak szükséges összes

Egyházi nyomtatványok

valamint a zárszámadásokhoz szükséges

RELATIÓK

kaphatók a Püsp. Lyc. könyvnyom-
dájában Gyulafehérvárt.